

Aan de gemeenteraden
in de Veiligheidsregio Hollands Midden

Postadres

Postbus 1123
2302 BC Leiden

Datum:	5 mei 2020	Telefoon:	088-2465132	Bijlage:	-
Ons kenmerk:	PK7/COVID-19	Fax:	-		
Uw kenmerk:	-	E-mail:	peter.kessels@vrhm.nl		
Uw brief van:	-	Onderwerp:	Stand van zaken COVID-19 VRHM (brief 7)		
Contactpersoon:	Peter Kessels		Graag bij correspondentie kenmerk en onderwerp vermelden.		

Geachte leden van de raad,

Sinds mijn brief van 8 april 2020 zijn er wijzigingen aangebracht in de landelijke maatregelen om de verdere verspreiding van COVID-19 tegen te gaan. Deze wijzigingen zijn, op basis van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), verwerkt in de nieuwe, 4^e Noodverordening van 30 april 2020. Een afschrift van deze noodverordening, en de bijbehorende aanwijzing, heeft u reeds ontvangen op 30 april 2020.

In deze brief informeer ik u onder meer over het huidige situatiebeeld, de totstandkoming en inhoud van de 4^e noodverordening (incl. aanvullende besluiten), de handhaving van de noodverordening, de voorbereidingen van de hulpdiensten en de positie van de gemeenteraad. Dit is de zevende brief die u van mij ontvangt. Eerder heeft u van mij een brief (per email) ontvangen op 2 maart, 13 maart, 14 maart, 18 maart, 30 maart en 8 april 2020.

Huidig situatiebeeld

De situatie binnen de zorg is substantieel gewijzigd sinds mijn vorige brief. Kernbegrippen op dit moment zijn beheersing van de huidige situatie en anticipatie op de ontwikkelingen die op ons af komen als de komende periode steeds meer maatregelen worden afgeschaald of versoepeld.

Waar op 8 april 2020 in de regio van het LUMC (ROAZ-regio West) nog sprake was 114 personen op opgeschaalde IC-capaciteit en 234 personen op klinische COVID-19-capaciteit, is de situatie op dit moment dat nog 60 patiënten op de IC liggen en 120 patiënten op klinische COVID-19-bedden. De IC-capaciteit is dan ook afgeschaald naar het normale niveau en het gebruik van de IC voor reguliere zorg is weer (beperkt) mogelijk. Daarmee verplaatste de aandacht binnen de zorg zich de afgelopen weken meer en meer naar patiënten buiten het ziekenhuis, een onderwerp waar ik mijn vorige beeld op 8 april 2020 mee afsloot.

De afgelopen weken zijn er in de regio enkele uitbraken van COVID-19 geweest in verpleeg- en verzorgingshuizen. Kwetsbare personen en zorgmedewerkers zijn door de GGD en door de instellingen zelf getest. Op dit moment worden er circa 150 personen met COVID-19 in d verpleeg- en verzorgingshuizen verpleegd en verzorgd en zijn er circa 100 besmettingen onder personeelsleden. De afgelopen twee weken heeft de situatie zich reeds verbeterd door intensiever testen, een effectief beleid van de instellingen en een ruimere beschikbaarheid van persoonlijke beschermingsmiddelen. Er zijn diverse speciale verpleegafdelingen voor COVID-19-patiënten ingericht en ook zorghotels zijn ingezet. Instellingen in de gehandicaptenzorg werken intensief samen en hebben een gemeenschappelijke COVID-19-locatie ingericht.

De verwachting is dat de dalende trend voor wat betreft het aantal besmettingen, patiënten binnen de verpleeg- en verzorgingshuizen en patiënten binnen de ziekenhuizen zich de komende weken zal voortzetten. De komende weken zijn het testbeleid, het beleid met betrekking tot bron- en contactonderzoek en de monitoring gericht op het volgen van de effecten van de maatregelen, die onlangs zijn aangekondigd en de komende weken aangekondigd zullen worden. Dat betekent dat het testen en het bron- en contactonderzoek zich de komende weken zal uitbreiden naar professionals in het onderwijs, de kinderopvang en de sport, hulpverleners en mantelzorgers. De GGD'en zijn voorbereid op nieuwe doelgroepen als verdergaande maatregelen worden genomen. Een opschalingsplan voor bron- en contactonderzoek is over circa een week gereed. De komende periode zal in het kader staan van een verdere versoepeling van de maatregelen, strikte monitoring van de effecten hiervan en handelen op geleide van deze effecten. De landelijke kaders hiervoor zullen komende weken duidelijk worden.

GHOR en GGD Hollands Midden zijn de afgelopen weken intensief met drie andere onderwerpen bezig geweest. Ten eerste het matchen van vraag en aanbod van patiënten buiten het ziekenhuis. Er worden afspraken gemaakt tussen instellingen voor verpleging en verzorging voor de opvang van extra categorieën cliënten met COVID-19 (waaronder cliënten uit de maatschappelijke opvang) en ook in instellingen voor GGZ, vrouwenopvang en jeugdzorg worden voorbereidingen getroffen voor effectief handelen als zich uitbraken zouden voordoen. Van dergelijke uitbraken is in deze sectoren nog geen sprake geweest, maar er moet wel op worden geanticipeerd. Landelijk worden op dit moment financieringsarrangementen voor deze doelgroepen bepaald.

Ten tweede zijn GGD en GHOR bezig geweest met het opzetten van een prognosemodel voor vraag en aanbod van patiënten buiten het ziekenhuis. Er moet immers rekening worden gehouden met patiënten die verplaatst moeten worden uit ziekenhuis, verpleeg- en verzorgingshuizen, andere instellingen en thuiszorg. Dat betekent dat vanuit de huidige situatie scenariogewijs moet worden berekend welke capaciteit over enkele weken nodig is en dat die capaciteit vervolgens moet worden gerealiseerd. Op dit moment kleuren alle stoplichten in dat model groen. Het model wordt wekelijks bijgesteld.

Ten derde betekent het versoepelen van de maatregelen dat ook reguliere GGD-taken weer moeten worden opgestart. Het openen van de basisscholen en de kinderopvang betekent dat de GGD ook daar haar taken weer moet gaan oppakken. Dat gebeurt in nauw overleg met de scholen en de kinderopvang, omdat de situatie daar ook nog niet normaal is en aangepast werken vraagt. En uiteraard ook in nauw overleg met het bestuur van de GGD, dat hierover periodiek geïnformeerd zal worden.

De ontwikkelingen rond COVID-19 kunt u volgen via de link <https://eengezonderhollandsmidden.nl/dashboard/dashboardthemas/corona> of door naar de website www.eengezonderhollandsmidden.nl te gaan en het zoekwoord COVID in te tikken.

Nieuwe noodverordening (en aanvullende besluiten)

Op 21 april 2020 heeft het kabinet aangekondigd om de eerdere maatregelen te verlengen tot en met 19 mei 2020. Het verbod op evenementen is verlengd tot 1 september 2020. Tegelijkertijd is aangekondigd dat een beperkt aantal maatregelen wordt versoepeld. Het gaat hierbij om (in hoofdlijnen):

- met ingang van 29 april 2020: het toestaan van georganiseerd buiten sporten en bewegen voor kinderen tot en met 12 jaar (zonder 1,5 meter onderlinge afstand) en voor kinderen van 13 tot met 18 jaar (met 1,5 meter onderlinge afstand);
- met ingang van 11 mei 2020: het starten van het speciaal onderwijs, het speciaal basisonderwijs en basisonderwijs;
- met ingang van 11 mei 2020: het starten van de kinderopvang.

Bovenstaande maatregelen zijn opgenomen in de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 24 april 2020. Deze aanwijzing is vervolgens verwerkt in de landelijke model-noodverordening, waarmee is ingestemd in de vergadering van het Veiligheidsberaad van 28 april 2020. De landelijke model-noodverordening is omgezet naar de 4^e Noodverordening COVID-19 VRHM, die ik, na raadpleging van het regionaal beleidsteam op 29 april 2020, heb vastgesteld. De 4^e Noodverordening is in werking getreden op 30 april 2020.

In de 3^e Noodverordening was een regionaal verbod op recreatief nachtverblijf opgenomen (Noodverordening tot wijziging van de 3e Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Hollands Midden 1 april 2020). Het doel van dit verbod was, op basis van de prognoses eind maart over de toenemende druk op de zorgcapaciteit in onze regio, om de zorgcontinuïteit in onze regio te kunnen blijven waarborgen en het aantal reisbewegingen in de aanstaande vakantieperioden te beperken. Kijkend naar de grote drukte in het zonnige Paasweekend, met name in de Bollenstreek, kan geconstateerd worden dat een nog grotere drukte door de komst van veel toeristen onverantwoord zou zijn geweest in onze gezamenlijke strijd tegen COVID-19. In het regionaal beleidsteam van 28 april 2020 is het verbod op recreatief nachtverblijf heroverwogen. Mede op basis van het advies van de directeur Publieke Gezondheid is in het regionaal beleidsteam geconstateerd dat deze maatregel, gezien de afnemende druk op de zorgcapaciteit in onze regio en de prognose dat deze druk nog verder zal afnemen, niet meer proportioneel is. Het verbod op recreatief nachtverblijf is dan ook door mij ingetrokken per 1 mei 2020 om 12.00 uur. Het verbod op het open hebben van gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen op vakantieparken, kampeerterreinen, stranden, etc. is nog wel opgenomen in de 4^e Noodverordening (artikel 2.5.a.). Deze maatregel vloeit voort uit de aanwijzing van de minister.

In het regionaal beleidsteam van 28 april 2020 is ook gesproken over een eventuele ontheffing voor erehagen bij uitvaarten. Geconstateerd is dat dit onderwerp in het land en ook in onze regio tot - begrijpelijke - emotionele discussies leidt. Het maximaal aantal aanwezige personen bij een uitvaart is, op grond van de noodverordening, beperkt tot 30 personen. Deze maatregel is genomen om de verspreiding van COVID-19 te beperken, juist bij bijeenkomsten waar veel personen aanwezig zijn. Formeel valt het vormen van een erehaag bij een uitvaart dan ook onder het verbod op samenkomsten (artikel 2.1.) in de noodverordening. Samen met het regionaal beleidsteam ben ik tot de conclusie gekomen dat het, onder voorwaarden, voor mensen mogelijk moet zijn om juist in deze moeilijke tijden hun respect en medeleven te kunnen tonen aan de overledene en zijn of haar familie. Het vormen van een erehaag bij een uitvaart kan hier, onder voorwaarden, invulling aan geven. Op basis van mijn bevoegdheid in artikel 3.1 4^e

Noodverordening heb ik een vrijstelling verleend voor erehagen bij uitvaarten. Hieraan zijn wel enkele voorwaarden verbonden. Dit besluit is in werking getreden op 1 mei 2020.

Handhaving noodverordening

Het algemene beeld is dat burgers en ondernemers zich goed houden aan de maatregelen in de noodverordening en de aanvullende adviezen die worden gegeven. De handhaving van de noodverordening wordt elke dag gemonitord en op basis van deze informatie kunnen gemeentelijke handhavers en politie gericht toezien op de naleving van de noodverordening. Het gaat dan met name om locaties met jeugdoverlast en locaties waar het door de drukte moeilijk is om de 1,5 meter afstand tot elkaar in acht te nemen. Uitgangspunt bij de handhaving blijft de persoonsgerichte aanpak.

Elk weekend worden aanvullende (ontmoedigende) maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het op populaire locaties en gebieden niet te druk wordt. Zo zijn bijvoorbeeld parkeerterreinen afgesloten bij de stranden en recreatie- en natuurgebieden. Deze maatregelen zorgen voor minder drukte op deze locaties, waardoor de 1,5 meter onderlinge afstand beter in acht kan worden genomen.

Een specifieke maatregel in dit kader is het afsluiten van de binnenwegen tussen de bollenvelden in de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen op weekend- en feestdagen. Deze maatregel is sinds enkele weken van kracht en blijft van kracht tot en met 19 mei 2020. Samen met de burgemeesters van de betreffende gemeenten heb ik een flexibele werkwijze ingevoerd (in volgorde: ontmoedigen, afsluiten voor motorvoertuigen, afsluiten voor alle verkeersdeelnemers), zodat zij al naargelang de drukte kunnen handelen en de betreffende wegen kunnen afsluiten.

In het kader van de bestuurlijke handhaving is tot nu toe negen keer een last onder dwangsom opgelegd. Eén geval betrof een sauna, die op basis van de noodverordening gesloten moet zijn. Tegen dit besluit was een bezwaarschrift ingediend en een voorlopige voorziening aangevraagd. Op 14 april 2020 heeft de voorzieningenrechter het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. Hierop is het bezwaarschrift ingetrokken.

In het kader van het zoveel als mogelijk 'normaliseren' van de inzet van het handhavingsinstrumentarium heb ik op 30 april 2020 het besluit genomen de burgemeesters te mandateren om namens mij besluiten te nemen tot het opleggen van een (preventieve) last onder dwangsom of bestuursdwang. Dit is mogelijk op grond van artikel 34 Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid (inwerking getreden op 24 april 2020). De burgemeesters hebben dit mandaat aanvaard. De verdere afhandeling van deze besluiten zal in goede samenwerking tussen de burgemeesters en mij plaatsvinden. De overige bevoegdheden van de voorzitter in artikel 39 Wet veiligheidsregio's kunnen niet in mandaat door anderen worden uitgeoefend, ook niet door burgemeesters. Het mandaatbesluit is in werking getreden op 1 mei 2020.

Communicatie speelt bij de naleving en handhaving van de noodverordening een belangrijke rol. De communicatiestrategie van de veiligheidsregio en de gemeenten is gericht op specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld jongeren; campagne *slimmer chillen* = *corona killen*) en speelt met handelingsperspectieven in op de actuele situatie. Tijdens een kort werkbezoek van de minister van Justitie en Veiligheid aan de brandweerkazerne Leiden-Zuid op 16 april 2020, heeft de minister ook een videoboodschap ingesproken voor de jongerencampagne *slimmer chillen* = *corona killen*.

Vorbereiding hulpdiensten

Op dit moment zijn er geen bijzonderheden en zijn de hulpverlening en paraatheid van de hulpdiensten gewaarborgd. De hulpdiensten beschikken inmiddels over voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen m.b.t. COVID-19.

Positie gemeenteraad

Sinds meer dan zeven weken functioneert de crisisorganisatie van de veiligheidsregio op het hoogste regionale crisisniveau (GRIP 4). Dit is in alle 25 veiligheidsregio's in Nederland het geval. Bij GRIP 4 heeft de voorzitter van de veiligheidsregio bijzondere bevoegdheden op grond van de Wet veiligheidsregio's. In mijn eerdere brieven heb ik uitgelegd wat deze bevoegdheden zijn, en de bijbehorende procedure, ten aanzien van het vaststellen en handhaven van de noodverordening.

De huidige werkwijze met ingrijpende regionale noodverordeningen en de bepalende rol van de voorzitter veiligheidsregio is ongekend in het democratisch bestel in Nederland. Ik kan mij heel goed voorstellen dat het voor u als gemeenteraadslid onwettelijk en ongewenst aanvoelt. De gemeenteraad is immers het hoogste orgaan binnen een gemeente. Ik deel dit gevoel met u. De huidige, langdurige crisissituatie is ongekend en ook niet voorzien bij het opstellen van de Wet veiligheidsregio's. Dit is ook waarom gewerkt wordt aan een landelijke 'noodwet' die door het parlement moet worden goedgekeurd. Deze 'noodwet' zal de noodverordeningen in de 25 veiligheidsregio's vervangen. Mogelijk dat regionaal of lokaal nog wel noodverordeningen noodzakelijk zijn om sneller te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden. De verwachting is dat het nog circa acht weken duurt voordat de 'noodwet' inwerking kan treden.

Tot die tijd blijf ik mij samen met de burgemeesters in het regionaal beleidsteam inzetten om u zo goed als mogelijk te informeren, bijvoorbeeld via deze brief, over de situatie en de genomen maatregelen. Ook op gemeentelijk niveau gebeurt dit. Uit de signalen die ik ontvang blijkt dat de gemeenteraden zich, ondanks de bijzondere situatie, goed geïnformeerd voelen.

Indien u vragen heeft, kunt u die in eerste instantie het beste stellen aan uw burgemeester. Door de wekelijkse vergaderingen van het regionaal beleidsteam, en alle tussentijdse contacten, zijn de burgemeesters goed op de hoogte van de ontwikkelingen. Indien gewenst zal de burgemeester uw vraag bespreken in het regionaal beleidsteam of met mij.

Als voorzitter veiligheidsregio legt ik na afloop van deze crisis formeel verantwoording af aan de gemeenteraden (artikel 40 Wet veiligheidsregio's). Dit vindt plaats via een schriftelijk verslag aan alle gemeenteraden. Gelet op de lange duur van deze crisis kan ik mij echter voorstellen dat u behoefte heeft aan een (informele) tussentijdse evaluatie. Indien u als gemeenteraad hieraan behoefte heeft, vraag ik u dit aan mij te melden en ook aan te geven op welke wijze u dit wilt (bijvoorbeeld door een gesprek of agendering in een commissie- of raadsvergadering).

Graag nodig ik de gemeenteraden ook uit om aan te geven op welke wijze de eindevaluatie vorm en inhoud gegeven kan worden (invulling artikel 40 Wet veiligheidsregio's).

Samen met de burgemeesters in het regionaal beleidsteam blijf ik mij inzetten voor een evenwichtige samenhang tussen de regionale maatregelen die noodzakelijk zijn in de bestrijding van COVID-19, en waarbij de inzet van mijn noodbevoegdheden als voorzitter veiligheidsregio noodzakelijk is, en de lokale maatregelen die noodzakelijk zijn om onze lokale gemeenschappen

zo goed als mogelijk door deze crisis heen te loodsen. Het spreekt voor zich dat deze lokale maatregelen het primaat zijn van het gemeentelijk bestuur en ook vragen om lokaal maatwerk.

Binnenkort neemt het kabinet een besluit over het vervolg van de maatregelen in onze gezamenlijke strijd tegen COVID-19. In het regionaal beleidsteam bereiden we ons voor op de transitieperiode die gaat ontstaan op weg naar de anderhalvemetersamenleving.

Ik schrijf u deze brief op een heel bijzonder moment in de Nederlandse geschiedenis. Vandaag vieren we dat 75 jaar geleden een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog en dat we sindsdien in vrijheid leven. Vandaag staan we als samenleving voor een geheel andere opgave, maar wel een opgave die van ons allemaal – burgers, ondernemers, overheid, hulpverleners – veel vraagt en gaat vragen. Ik put daarbij hoop en vertrouwen uit de enorme inzet die daarvoor wordt gedaan in ziekenhuizen, verzorgings- en verpleeghuizen, ondernemingen, verenigingen, gemeentehuizen, hulpdiensten en door de individuele burgers in onze regio.

Bij nieuwe ontwikkelingen en/of een volgende noodverordening zal ik u wederom schriftelijk op de hoogte stellen van de stand van zaken.

Vertrouwende u hiermee, voor nu, voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

drs. H.J.J. Lenferink
voorzitter Veiligheidsregio Hollands Midden